

Od pada Gorice do proboja kod Kobarida

Mjesecima nakon silovitih sukoba u XI. i XII. sočanskoj bitci sakupljani su najčešće neidentificirani posmrtni ostaci boraca obiju strana

tekst i foto: Nikola Tominac

Osvajanje Gorice nakon VI. bitke oduševilo je talijansku javnost te je general Luigi Cadorna smatrao da takvu činjenicu treba što prije iskoristiti, pa se odlučio za nove bitke s težištem djelovanja na Krasu. Cilj mu je i dalje ostao osvajanje Trsta. Talijani su smislili i primijenili novu samoubilačku taktiku, napadajući u gustim redovima tako da je svaki metak i šrapnel branitelja morao nekoga pogoditi. Mislili su da tu golemu masu ljudi neće biti moguće zaustaviti, ali užasni gubici nisu mogli opravdati zanemariva teritorijalna osvajanja. Cadorna je za VII. bitku prikupio 300 svježih bojni, od kojih je 130 bilo predviđeno za napad. Tu je bilo i 1 100 artiljerijskih cijevi te brojni minobacači. Nasuprot njege stajala je Borojevićeva 5. vojska s 50 bojni, 284 artiljerijske cijevi i 255 minobacača. Gubitkom Gorice i Doberdopske visoravni ova vojska ojačana je novim snagama jačine triju pješačkih divizija, tako da je krajem kolovoza imala oko 148 000 vojnika naspram 240 000 talijanskih. Raspolagala je sa 606 lakih i 168 srednjih i teških artiljerijskih cijevi s dovoljno streljiva. Glavni udar trebala je izvesti 3. vojska lijevom krilom (21. i 22. pd/XI. korpusa) sjevernim rubom Kraske visoravni preko Fajti hriba (tt. 432) prema važnom prirodnom objektu – brdu Trstelju (tt. 643). Na tom pravcu nalazi se 55. pješačka brigada (IBr)/28. pješačke divizije, u čijem je sastavu karlovačka 96. pješačka pukovnija. Nakon devetosatne artiljerijske pripreme 14. rujna krenula je u napad 3. vojska u zoni odgovornosti od mora do rijeke Vipave. Osim lokalnih prodora u austro-ugarske rovove, nisu

Na Krasu kod s. Lokvice može se vidjeti spomenik poginulim Karlovčanima iz rujna 1916. (http://kafotka.net/price/5833#_msocom_3)

postignuti značajniji rezultati. Idućega dana Talijani su ponovno pokušali više proboja, ali vremenski i prostorno neusklađenih. Uspjeli su zauzeti visove poput Mirena (tal. San Grado di Merna). Tijekom 16. rujna 3. vojska nastavila je napa-

de i zauzela neka manja područja koja nisu mogla riješiti bitku, pa su borbe prekinute 17. rujna. Skromne uspjehe platila je velikim gubicima – više od 700 časnika i 16 000 vojnika. General Borojević izgubio je oko 15 000 ljudi.

**Hrvatske
postrojbe u
borbama na
Jugozapadnom
bojištu**

2. dio

U ovoj bitci tijekom noći 16/17. rujna 1916. krvave bojeve vodi karlovačka 96. pješačka pukovnija kod sela Lokvice na Krasu (sjeverni dio Komenske visoravni). Na njih je krenula sjeverno od sela Lokvice talijanska 21. pješačka divizija, koju su branitelji uspjeli zaustaviti, ali uz vrlo velike gubitke. Ponovljeni napad u večernjim satima loše je završio za Talijane. O junaštvu branitelja i vrlo teškim gubicima još i danas svjedoči sačuvani spomenik poginulim pripadnicima kod Kostanjevice. Treba napomenuti da su se za vrijeme ove bitke Ličani iz III/79. pješačke pukovnije nalazili u strategijskoj pričuvu (AOK) u sastavu 10. brdske brigade kod Ajdovščine. Dalmatinska 37. streljačka pukovnija s trima bojnama u sastavu je 4. brdske brigade/58. divizije južno od Sv. Gabrijela kod Gorice. I na sjevernom dijelu bojišnice, na širem prostoru Rombona, Talijani su 16. rujna u 6:00 sati počeli s topničkom pripremom. Zasuli su minama i granatama položaje mostarske BH 4. pukovnije, a onda su s trima bojnama alpina krenuli u koncentrični napad na Mali Rombon i položaje na istočnoj padini između vrhova Čukle i Rombona. U borbama prsa o prsa odbijeno je više uzastopnih talijanskih napada. Bijesni zbog neko-